

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE:
EGY HÓRA 200 KORONA, NEGYEDÉVRE 6 KORONA,
FÉLÉVRE 10 KORONA, EGÉSZ ÉVRE 22 KORONA.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNY
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 46.

A németek sikeres harcai a nyugati fronton

A Sommenál és Moselnél a németek foglyokat ejtettek

Az olasz háború

Vezérkarunk jelentése

Budapest, szeptember 26. Hivatalos jelentés.

Nincs jelenteni való nagyobb harci cselekmény.

A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

A nyugati harctér

A német jelentés

Berlin, szeptember 26. A nagyfőhadiszállás jelentése.

NYUGATI HARCTÉR.

Rupprecht trónörökös hadcsoportja: Előtéri harcok a Lys-lapályon a La Bassée-csatornától északra és Moeuvre mellett.

Boehn vezérezredes hadcsoportja: Epechtől délkeletre és Bleriecourt mellett heves ellenséges tüzelés után csak részleges előretörések következtek, amelyeket visszavertünk. Az Osmignon patak és a Somme között az ellenség folytatta támadását. Az első roham tüzéréseink és gyalogságunk egyesített tüzelésében összeomlott. A délelőtt több ízben megismételt támadások sulya a Ponruet és Cricourt közötti magaslat ellen irányult. Ideiglenesen az ellenség itt be is fészkelte magát, de ellenlökéssel visszaszerezte állásainkat. Délután a franciák Francilly és a Somme között újabb erős támadásokra indultak, amelyeket kis betörési pontoktól eltekintve, visszautasítottunk.

A legutóbbi napok során itt 200-nál több foglyot ejtettünk.

A német trónörökös hadcsoportja: Alberttől északra (az Ailette és az Aisne között) egy helyi támadó vállalkozásnál foglyokat ejtettünk. — Vaillytől északra visszavertük az ellenséges részleges támadásokat.

Albrecht württembergi herceg hadcsoportja: A Moseltől keletre visszavertünk egy ellenséges részleges tá-

madást. Az ott harcoló 31-ik landwehr-dandár csapataj egy ellentámadással elfogtak 50 francia és amerikai katonát.

Ellenséges repülőgépekből, amelyek Kaiserleuter és Majna-Frankfurt városokat támadták meg, 7 repülőgépet lelőttünk.

LUDENDORFF,
első főszállásmeister.

A német esti jelentés

Berlin, szeptember 26. A Wolff-ügynökség jelenté szeptember 26-án este:

A Champagneban, az Argonneok és a Maas között, 11 órás tüzérésegi előkészítés után széles fronton angol-amerikai támadások kezdődtek, amelyeket általában megfiúsítottunk. A harc állásaink körül tart.

Heves harcok St. Quentin előtt

Berlin, szeptember 26. (Wolff-ügynökség.) Az angoloknak a Siegfried-állás ellen irányuló nyomása szeptember eleje óta egyre jobban eltolódott északra délre, közben pedig Foch tábornok összefoglalt erőivel rendkívüli szívóssággal folytatott nagyszabású zárt támadásokat és nagyobb részleges előretöréseket a német front ellen, de teljesen eredménytelenül. — Cambrai és St. Quentin területén szeptember 24-ikén nagyobb angol és francia erők támadást indítottak St. Quintintól nyugatra és északnyugatra, főképen az ugynevezett Tommy-magaslat ellen. Contruet és Gri-court falvak romjai között a szokásos módon törték előre az angolok nagy gyalogos tömegei, amelyeket a legnehezebb tüzérésegi tüzelés, számos tank és harci repülő kísért.

A két falut az első rohamban elvesztették, de erős tüzérésegi tüzelés oltalma alatt megindult ellentámadásainknak nem tudtak ellenállni az angolok s a két falut rövid idő alatt visszaszereztük. Végül elkeseredett küzdelem után a Tommy-magaslat is, amely többször cserélt gazdát, visszajutott a kezünkre.

Tovább délre, ahol a franciáknak sikerült Selencyt és Francillyt elfoglalniok, éjféli után rövid tüzérésegi előkészítés segítségével folytatni akarták előnyomulásukat, de feltartóztattuk őket s öt tisztet és 50 katonát ejtettünk foglyul.

Foch a Rajnához akar menni

Basel, szeptember 26. Foch tábornok a Basler Nachrichten párisi levelezője előtt kijelentette:

— Még nem vagyunk a Rajnánál, de oda fogunk menni, ha elég időt engedünk magunknak. A németek ellenállanak és tovább is ellenállani fognak. Mi azonban megszakítás nélkül folytatjuk akciónkat.

1,750,000 amerikai ment eddig a frontra

Zürich, szeptember 26. A Zürcher Zeitung közli a Reuter-ügynökség washingtoni jelentését, amely szerint March tábornok, az amerikai vezérkar főnöke, közölte, hogy e hónap 20-ikáig 1,750,000 amerikai katona ment a frontra.

Pichon jelentése

Bern, szeptember 26. A francia szenátus külügyi bizottsága ma meghallgatta Pichon külügyminiszter jelentését az osztrák-magyar békekéletről és az entente-államok helyzetéről. Ezután vita következett az egész diplomáciai helyzetről, amelyet titkosnak nyilvánítottak.

Amerika negyedik hadikölcsöne

Bern, szeptember 26. Washingtonból jelentik: A pénzügyminisztérium palotájára ma kitértek a negyedik hadikölcsönt jelző zászlókat. A pénzügyminiszter beszédet mondott, amelyben többek közt azt mondta, hogy szilárdan elhatározták, hogy küzdeni fognak, míg az ellenséget Belgiumból és Franciaországból ki nem űzik és a központi hatalmak igája alatt nyögő népeket föl nem szabadították.

Bolsevik összeesküvés

Hága, szeptember 26. Penzában bolsevik összeesküvést fedeztek föl. A cseh-szlávok a bolsevikiek letartóztatták és rögtönítélő bíraskodás után agyonlőtték.

40,000 fogoly Palesztinában

London, szeptember 25. (Reuter-ügynökség.) A palesztinai jelentés szerint a foglyok száma több mint 40,000-re, a zsákmányolt ágyuké 250-re emelkedett.

Az oroszok internálják az olasz és francia konzulokat

Berlin, szeptember 26. A népbiztosok tanácsának berni sajtóirodája — mint Bernből táviratozzák — közli, hogy a szovjet-kormány internálni akarja az olasz és francia oroszországi konzulátusok tagjait, akik között sok az összeesküvő. Legnagyobb részük az amerikai konzulátusra menekült Moszkvában s ott rejtőzködik norvég csapatok őrzete alatt. — A népbiztosok tanácsa bekerítette az amerikai konzulátus épületét, hogy önként megadják magukat az olasz és francia konzulátusi tisztviselők. A népbiztosok tanácsának kormánya kezeskedik sértetlenségükről, de internálni kívánja őket.

URANIA

Péntek Szombat

szeptember 27-28.

3 óras műsor!

Prof. Nick Fantom

kalendari

Nincs tovább

diplomatikus történet

4 felvonásban

Bruno Decarli

őszereplésével

Brattinguis nő títka

misztikus történet

3 felvonásban

Váljunk el

Gerard Seelinger

regénye után

vígjáték 4 felvonásban

Előadások kezdete:

8-8 és 8-tól 11-ig.

APOLLO

Platz — Lángút — Városliget

szeptember 27-28-29.

Faun

regényes színdarab

5 felvonásban

Főszereplők:

Lenkóczy Lea, Horváth

Paula, Római Gábor,

Gyárász Dezső, Ágh Erzsébet,

Socialis Arbanur.

Előadások kezdete

5, 7 és 9 órákor.

Bizalmas tanácskozás Berlinben a katonai helyzetről

Berlin, szeptember 26. Tegnap este ismét tanácskozások voltak arról, vajon a többségi pártok a szociáldemokratáknak a háború befejezésére irányuló programját elfogadják-e. Különböző jelekből azt lehet következtetni, hogy a szociáldemokrata párt *esetleg nem zárkóznék el túlságosan messzemenő követeléseinek mérséklésétől*, hiszen tisztán áll mindenki előtt, hogy Hertling gróftól ebben az irányban semmit sem lehet remélni. *Minden jel arra vall, hogy a kancellárválság hamarabb fog dűlőre jutni, semmint általában hiszik.*

Jellemző a hangulatok megváltozására *Stresemann* nemzeti szabadelvű pártvezér tegnapi beszéde. Nyíltan beismerte, hogy pártja most már egészen másképpen vélekedik, miután a katonai tényezők is belátják, hogy *jelenlegi háborús céljaik a katonai helyzet mai állása mellett túlságosan messzire mennek.*

A szövetségtanács termében tegnap este bizalmas tanácskozás volt a katonai helyzetről, mivel a politikai pártokat a hadügyminisztérium képviselőinek a főbizottságban adott fölvilágosításai nem elégitették ki.

A centrumpárt Hertling ellen

Berlin, szeptember 26. A főbizottság tegnapi ülésén még Scheidemann beszédénél is nagyobb feltűnést keltett *Gröber* centrumpárti képviselő állásfoglalása a birodalmi kancellár ellen. — A centrum a legerősebben kitarított Hertling kancellársága mellett, tegnap azonban vezérszónoka, *Gröber*, néhány bevezető elismerő szó után, beszéde későbbi folyamán, több kormányintézkedést nem győzött elég hevesen bírálni. Ebből is arra következtetnek, hogy a *centrumpárt politikai magatartásában változás készül*, a centrum eltávolodni készül Hertlingtől. Annál inkább gondolják ezt, mert *Gröber* beszéde nem egy pontban összhangban állott a szociáldemokraták követelésével. Így *Gröber* is a katonai mellékkormány ellen fordul és követelte az ostromállapotból fakadt több kinövés lenyesegetését. Élesen bírálta a hadügyminiszternek azt az intézkedését, melylyel a népjogi központi egyesületnek egy gyűlését, ahol a birodalmi gyűlés békerezolúcióját akarták tárgyalni, betiltotta. Amikor követelte az intézkedés visszavonását, ez a közbeszólás hangzott el: „A miniszter maga lépjen vissza!”

Az ország burgonyaellátása

Április 1-ig mindenki megkapja szükségletét

A Közélemezési Hivatal egyrészt a földmivelésügyi minisztérium terméjelentései, másrészt az egyes kirendeltségek kutatásai és a nagygazdák vallomása alapján megállapította valamennyi megyének valószínű burgonya terméseredményét és az alispánok útján beszerezte az ellátandók névsorát, valamint évi szükségletét. A terméseredményt és a szükséges mennyiséget összehasonlítva, az ország valamennyi vármegyéjét három csoportba osztotta.

Az első csoport a *passzív vármegyék*, amelyekben még annyi burgonya sem termett, amennyivel a vármegye területén lakó embereket el lehet látni. Ide tartozik *Debrecen* is.

A második csoport az úgynevezett *semleges, illetve egyensúlyban levő megyék*, ahol a termés éppen annyi, mint a szükséglet. Ide tartozik *Hajdumegye* is. Ezekből a megyékből egy szem burgonyát sem visznek el, de nem is küldenek. Az megtörténhetik, hogy az időjárás szeszélye miatt annyira rossz lesz a terméseredmény, hogy *Hajdúvármegyéből passzív vármegye* lesz. Ebben az esetben a *készletek pótlásáról gondoskodnak.*

Végül a harmadik csoportba tartoznak az *aktív vármegyék*, amelyek nemcsak magukat tudják kényelmesen ellátni, hanem annyi a fölöslegük, hogy az ország élestarának tekintetjüket őket. Ezek fölöslegéből *elsősorban a passzív vármegyék hiányát fedezik.* Ezzel az eljárással lehetővé tették, hogy a *vasutat minden felesleges tehertől megszabadították.* — Lehetőleg a szomszédos vagy egymáshoz közel eső vármegyék látják el egymást.

A naponta beérkező mennyiség oly horribilis, hogy a főváros egyedül nem tudja beraktározni. Ezért a Közélemezési Hivatal a *nagy- és kiskereskedőket is bevonta az akcióba.* A terv az, hogy minden nagykereskedő a neki tetsző pályaudvaron, a neki megfelelő vagonfélételekben átveszi a burgonyát. Saját erejéből kirakatja, az árut elszállítja és a kiskereskedő körzetében szétosztja.

A *nagyközönség a kiskereskedőtől váltja ki a burgonyát*, de köteles a burgonyaiegyed beszállítását. Ezzel elérik azt is, hogy az ácsorgás csökkenni fog.

Eddig a közönség havonta kapta meg a burgonyaiegyedeket és csak tiznaponként vásárolhatott. Most egyszerre megkapja a burgonyaiegyed 1919. április 1-ig és tetszésére van bízva, hogy akármelyik kereskedőtől egyszerre, vagy részletekben vásároljon.

A délszláv kérdés

Tisza István gróf hazaérkezett

Budapest, szeptember 26.

Tisza István gróf Ujvidékről tegnap este hét órakor utazott el. A vonat husz perces késéssel ma reggel 6 óra után érkezett meg. — *Tisza* a keleti pályaudvarról lakására hajtatott, majd reggel kilenc órakor ezredesi ruhában siklon felment a Várba *Wekerle* Sándor miniszterelnökhöz, akivel horvátországi és boszniai benyomásairól érkezett. *Tisza* fél 12 órakor hagyta el a miniszterelnöki palotát.

Tisza István gróf ma boszniai missziójáról az alábbi nyilatkozatot közölte:

— Két hétig tartó utazásom alatt csak itt-ott jutottam hírlapokhoz és csak nagyon hézagos tudomást szerezhettem az utamhoz fűzött kommentárokról. Miután azonban azt kell tapasztalnom, hogy a hírlapok *politikai missziómról* beszélnek és azt kérdezik maguktól, hogy *mit végeztem Boszniában*, megállapítom, hogy mindazok előtt, akikkel utam folyamán politikai kérdésekről beszélgettem, világosan kijelentettem, hogy *utamnak hivatalos politikai jellege nincs*, semmiféle politikai mandátumot nem kaptam, *beszélgetéseim magánjellegűek és informatív céllal bírnak.* Az ezen beszélgetések felől megjelent közlemények természetesen nem hitelesek és azok egy részében félre nem ismerhető tendencia nyilvánul, miért is arra kérem a közönséget, hogy azokat megfelelő óvatossággal fogadja. Saját álláspontomat kellő időben, vagyis akkor fogom nyilvánosságra hozni, amikor azaz az ügy érdekét szolgálom és nem azokat, akik időelőtti vitatkozások felidézésével fel akarják borítani a helyzetet. Jelenleg csak annyit jegyzek meg, hogy a szemem előtt lebegő megoldás, úgy mint általában a magyar részről kontemplált megoldás, Ausztriának és Magyarországnak egyaránt jól felfogott érdekében áll.

Wekerle váratlanul Bécsbe utazott

Budapest, szeptember 26.

Egyik fővárosi estilap írja: *Wekerle* Sándor miniszterelnök ma délután 4 órára minisztertanácsot hívott egybe, de ezt már délelőtt

11 órakor megtartották. *Wekerle*nek ugyanis ma váratlanul Bécsbe kellett utaznia. Politikai körökben ez utazás nagy feltűnést, sőt konsternációt keltett. A miniszterelnök *Tisza* István gróffal folytatott másfélórás tanácskozás után fölkereste *Balogh* Jenőt és *Klebersberg* Kuno grófit, akikkel hosszasan tárgyalt. Ezután a miniszterelnökségre ment és *rögtönzött konferenciát tartott minisztertársaival.* Politikai körök egy része összefüggést lát *Wekerle* bécsi utja és *Tisza* délvideki utja között. Mások szerint a kormány nélküli a biztosság föltételeit.

A telekértékadó

Pikler Gyula dr. Debrecenben

A közgyűlés által a telekértékadószabályrendelet előzetes letárgyalására kiküldött bizottság ma délután *Weszprémy* Zoltán főispán elnöke alatt nagyfontosságú ülést tartott, amelyen *Pikler* Gyula dr., a fővárosi telekérték nyilvántartó hivatal igazgatója is megjelent a tanács meghívására. *Weszprémy* Zoltán főispán üdvözölte őt.

Juhász-Nagy Sándor dr. azt vitatta, hogy a közgyűlés, amikor általánosságban elfogadta a telekértékadót, nem volt tisztában annak jelentőségével és lényegével. Ez adót alaposan kell tárgyalni, mert az korszakos újítást hoz be az adórendszerben. Ismerni óhajtja az indokolást és a részletes számításokat és ezért a napirendről a kérdés levételét óhajtja.

Szántó Sámuel dr. abból a szempontból tartja különösen fontosnak a telekértékadó behozatalát, mert Debrecenben a *pótadó már oly magas, hogy azt emelni nem is lehet.* A közgyűlés különben már ugys döntött ebben a kérdésben. Ő megfontolandónak tartja, ne hozzák-e be az ingatlan adót, vagyis ne terjesszék-e ki az új adót az épületekre is.

Vásáry István dr. tanácsnok kijelenti, hogy a legfőbb indok a telekértékadó behozatalára, hogy a *községi pótadó tovább már nem emelhető*, mert az már most is majdnem elviselhetetlen. A telekértékadó a legigazságosabb adórendszer, míg az eddigi adórendszerek nem mondhatók mindig igazságosnak. — Általánosságban már felesleges is tárgyalni a kérdést s a halasztási indítványnak nincsen helye, mert a közgyűlés elvileg már döntött e kérdésben.

Pikler Gyula dr.: Debrecen vezet a pótadó nagyságában; most példát statuálhatna ez üdvös adórendszer behozatalával. Ajánlja a 14. paragrafus tárgyalását, amely lényege az egész adórendszernek. Ismerteti a német rendszert, amely szerint az épületeket is megadóztatják. Ez azonban a teherviselés szempontjából nem igazságos. Olyan adókat, amelyek a termelést sújtják, nem lehet tovább is fentartani. Gondolni kell a beállott lakásínségre is, ami ellen az új adórendszer szintén segítséget nyújt. Az adót indokolni tisztán csak formalitás, hiszen egész irodalma van már e kérdésnek. Miután a közgyűlés elvileg már elfogadta az új adót, javasolja ő is, menjen bele a bizottság a részletes tárgyalásba.

A bizottság így is határozott s szakszonként tárgyalta a szabályrendeletet, amiben *Pikler* Gyula dr. mély szaktudásával nagyban segítségére volt.

A tárgyalásokat holnap, vagyis pénteken délután három órakor, ugyancsak a városháza kistanácstermében folytatják és valószínűleg befejezik.

— **Fontos újítás a postai küldemények csomagolásánál.** A háború következtében a postai csomagszállítások körül is nagy zavarok merültek föl. Utóbbi időben napirenden volt, hogy a postacsomagok eltűntek, vagy az uton megsérültek. A kereskedők, hogy némiképp biztosítsák feladott csomagjaik sorát, rendszerint jelentős értékbevállással küldték el a csomagokat s inkább megfizették a nagyobb szállítási díjtételeket, mert tud-

ták, hogy az értékjelzéssel feladott csomagokat nagyobb elővigyázatossággal kezelik a postán. De lényegesen megnehezítette az ily módon való feladást az a körülmény, hogy a nagyobb értékjelzésű csomagokat a posta csak úgy fogadta el, ha azok viaszos vászonba voltak csomagolva és spanyolviasz-kl lepecsételve. A viaszos vászon beszerzése pedig manapság ugyyszólván lehetetlen volt. A kereskedőknek régi és jogos panaszát orvosolja most a postaigazgatásnak az a rendelete, amely szerint ezentul papírszövetbe is lehet a csomagokat burkolni. A kézi csomagok csomagolására, illetőleg burkolására csakis jóminőségű, erős, sűrűn összefonott papírszövet használható és a papírszövetbe becsomagolt csomagok súlya 10 kilogramnál, értéknylvántása pedig 2000 koronánál nagyobb nem lehet. A 10 kilogram súlyon felüli, vagy — tekintet nélkül a súlyra — 2000 koronánál nagyobb értéknylvántással ellátott csomagokat továbbra is csak vászonba, gyolcsba, bőrbe, vagy erős faládába kell csomagolni. A papírszövetbe csomagolt csomagok felvétele csakis a feladó veszélyére történik, vagyis — az elvesés esetét kivéve — az ily küldeményeknek megsérüléséért és tartalomcsontulásáért a posta nem szavatol, kártérítést nem ad, a sérülés, vagy csontulás következtében netán szükségessé váló kiadásokat nem téríti meg.

A másfélmillió árucsempészés

Tovább folyik a vizsgálat katonák és polgárok ellen

Általános megdöbbenést keltett Debrecenben a nagy méretű árucsempészésről hozott közlésünk. Az ügy méretei mindjobban növekednek s előrelátható, hogy még nagyobb számú letartóztatások lesznek ez ügyben. A nyomozást most már a polgári és a katonai rendőrség bevonásával a temesvári hadbíró-ság kiküldöttéi folytatják s kiterjesztik a legkisebb részletre is, hogy teljes világosságot teremtsenek ebben a bonyodalmas ügyben.

A nyomozás e héten alig fog befejezést nyerni, mert annyi ember van érdekelve ez ügyben és annak oly messzire: Bécsbe, Prágába, Zágrábra kiterjedő részletei vannak, hogy a szükséges adatok összegyűjtése napokat vesz igénybe. A nyomozást egyébként nemcsak az altisztek körében folytatja a hadbíró-ság, amely mindenre és mindenre kiterjedő felhatalmazást kapott a temesvári katonai parancsnokságtól.

A debreceni katonai rendőrség különben már a múlt hét óta folytat nyomozást ebben az ügyben, amelyben elhatározó lépéseket, épen az ügy nagy voltára és bonyodalmaságára tekintettel nem tehetett. A nyomozás során most már azt is megállapítják, mennyire rug az államkincstár kára, mert az árúk egy részét a bűnösök nem lopás útján szerezték meg, hanem hamisított okmányok segítségével s egy részért fizettek is.

A nyomozó hatóságok ez idő szerint az ügyről még semmiféle fölvilágosítást nem adnak.

A mai napon a helybeli Material-Sammelstelle parancsnoksága a következő nyilatkozat közlésére kérte föl a szerkesztőséget:

„Hivatkozással „Az Est” i. hó 26-iki számában „Másfélmilliót loptak a debreceni

anyagraktárból” cím alatt megjelent hírre, kijelentem, hogy a vezetésem alatt álló intézetnél semmiféle visszaélés nem történt, az ügyben szereplő katonai személyek parancsnokságom alá nem tartoznak és az ügy a cs. és kir. anyaggyűjtő állomással semmiféle vonatkozásban nem áll. Debrecen, 1918. szeptember 26-án. Cs. és kir. anyaggyűjtő állomás parancsnoksága: *Glasner százados*, parancsnok helyettes.”

A nyilatkozatot azzal közöljük, hogy az ez ügyről irt cikkünkben a katonai intézet címét mi nem említettük s nem is az anyaggyűjtő állomásra céloztunk cikkünkben.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csokonai-színház

léptével.
PÉNTEK: *Sámson*, színmű. Ujdonság.
SZOMBAT: *Sámson*, színmű.
VASÁRNAP: Délután: *A két Rantzau*, színmű. Este: *Sámson*, színmű.
VASÁRNAP: Délután: *Vengerkák*. — Este: *Boldogság*, színmű.

Vigszínház

PÉNTEK: *Tul a nagy Krivánon*.
SZOMBAT: *Tul a nagy Krivánon*.
VASÁRNAP: Délután: *Márványmenyasszony*. Este: *Tul a nagy Krivánon*.

Verő Márta, a *Vengerkák*-ban. Sok kísérletezés után ma este a maga teljességében élvezhetjük a *Vengerkák* Anna szerepét. *Verő Márta*, ez a nagy tehetségű művész, aki első föllépésével meghódította a közönséget, ragyogóan szép alakításban hozta színre ma este Anna alakját. Alakítása tökéletes, finom, átgondolt, művészi munka volt. A többi szereplők is kitűnően teljesítették feladataikat.

Tul a nagy Krivánon. (A színházi iroda jelentése.) — Folytonos érdeklődés mellett tartja műsorán a Vigszínház a „*Tul a nagy Krivánon*” című szezon sláger ujdonságot. — *Honthy Hanna*, *Szekely Gyula*, *Várnay* és a többi szereplők kiváló együttese előreláthatólag sok telt házat fognak még vonzani. A Vigszínház műsorát e héten minden este a *Tul a nagy Krivánon* foglalja le.

Sámson. (A színházi iroda jelentése.) — Kiváló színházi estét ígér *Bernstein* színmű-ujdonsága, a *Sámson*, melyet péntek, szombat és vasárnap estére tízött műsorra az igazgatóság a Csokonai-színházban. A főszerepeket *Verő Márta*, *Ladányi Imre*, *Borosnyai Kató*, *László Gyula* és *Szalay* játsszák.

A jövő század regénye: „*Utazás a Marsba*”, 6 felvonásban. A főszerepben *Gunnar Tolnaes*. Bemutatja hétfőn az *Apollo*.

Vasárnap délutáni előadások. (A színházi iroda jelentése.) A Csokonai-színházban vasárnap délután a *Vengerkák* színmű, a Vigszínházban délután a *Márványmenyasszony* operett kerül színre. Mindkét délutáni előadás mérsékelt helyáru.

Monstre, 3 óras, műsor az Urániában. Előadások 5—8-ig és 8—11-ig. Bemutatásra kerül: *Brúno Decarli* főszereplésével: *Brančiny* mérnök titka, misztikus történet 3 felvonásban, *Prof. Nick Fantom* kalandjai, detektív-történet 4 felvonásban és egy négy felvonásos vígjáték: *Váljunk el*. Ez olyan műsor, amilyent mozgószínházak alig produkálnak. Jegyelővétel.

A Faun, regényes színdarab 5 felvonásban. Bemutatja pénteken az *Apollo*. A főszerepeket legjobb moziszínészeink játsszák: *Lenkeffy Ica*, *Horváth Paula*, *Rajnai Gábor*, *Gyárfás Dezső*, *Ágh Erzsébet*, *Somlai Artúr*. A rendezés és fotográfia briliáns. — Jegyelővétel.

HIREK

Hajdúvármegye közgyűlése. Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága a vármegye székesháza nagytermében e hó 30-ik napján, délelőtt fél 10 órakor tartja rendes közgyűlést, amelynek tárgysorozatán szerepel többek között: *Wekerle Sándor* miniszterelnök leírata a kormány kinevezéséről. — Ő felségének legfelsőbb elismerése a rekviálás munkájában résztvevő tisztviselők és megbízottak működése, valamint a termelő lakosság áldozatkészsége felett. — Az 1919. évi háztartási költségvetés előirányzata. — A vármegye 1918. évi költségelőirányzata. — A megyebizottsági tagok sorában beállott változások. — A községek, városok határozatainak jóváhagyása.

Szurmay honvédelmi miniszter balesete. Fővárosi tudósítónk jelenti: *Szurmay Sándor* báró honvédelmi minisztert kedden baleset érte. Megrándította a térdét, úgy, hogy most mátyásföldi nyaralójában betegesen fekszik. Pár nap múlva azonban a szenvedett inrandulás remélhetőleg rendbe fog jönni. A minisztert *Tsan főorvos* orvos kezeli.

A presbitérium ülése. A debreceni református egyház e hónap 28-án — szombaton — délután 4 órakor az egyház tanácstermében presbitériumi ülést tart, melynek tárgysorozatán szerepelnek többek között a következő ügyek: *Polgári Bálint* és *Bakk József* behívott presbiterek eskütétele, illetve beiktatása. — *Szabó Lajos* énekeztetés, *Májerszky Béláné* és *Mika Ilona* polgári iskolai tanítónők eskütétele. — Az iskolaszékben, az árvaultygi és a gazdasági bizottságokban megüresedett egy-egy tagsági helynek választási általi betöltése. — Az éneklő diákok temetési díjának emelése. — Egyik szegényházi épületnek az *Ottó-hadiárva* részére átengedése. — November 3-ikán mind az öt templomban sajtó-vasárnap rendezése. — *Háborús* segélyezések ügye. — Az 1917. évi zárószámadások. — A tanítónőképítő intézet és a felsőleányiskola tanerőinek újabb korpótléka és a tanítónők korpótlékának emelése. — Végül több személyi ügy.

Rendelet a cukorkaárak maximálásáról. A hivatalos lap közli a Központi Árvizsgáló bizottság rendeletét a cukorkaárak legmagasabb árának megállapításáról. A rendelet szerint a kiskereskedelemben a következő árak lesznek érvényesek: *Merkantil* cukorka kilója 8.50 K, *karamelldropsz*, *roksz* és hasonló fajtájú cukrok 10 K, *karamell*, *selyem* cukorka, *izzel*, *mogyoróval*, vagy *nougattal* töltött cukorkák 13 K, *drasz* 11 K, *fondant*

Finom téli fajalmák

kézzel szedett minőségben a következő fajokban: *Batul*, *Parmin*, *Jonathán*, *Ronette*, *Calvil*, *Börkormos* és *Mosánszky* maximális árban kapható és előjegyezhető **Kontsek Gézánál**.

gyümölcszettel 10 K, karamelldropsz, stb. illóolaj vagy fodormenta hozzáadásával, darabonként göngyöltve 13 K, selyemcukorkák darabonként göngyölve 16 K, csokoládé konfekt, 35 K kilogramonként. Az új árszabás október elsején lép életbe.

— **80,000 koronára büntettek egy árdrágót.** Szentestől táviratozák: Zilahy Kálmán rendőrfőkapitány Horváth János újvárosi lakost azért, mert vásárlási engedély nélkül 300 métermázsza tengerit adott el mászáskint 240 koronáért Bugyi József és Sós József szentesi lakosoknak, 80,000 korona pénzbüntetésre ítélte. A két vevőt, akik a tengerit — el sem szállítva azt az első eladótól — 300 koronáért adták tovább, 8000—8000 korona pénzbüntetésre, a huszonegy vásárlót pedig 1000—1000 korona pénzbüntetésre ítélte és a tengerit elkoboztatta.

— **Gyűjtsünk vadgesztenyét!** Mint az elmúlt esztendőben, úgy az idén is a Korpaközpont ügykörébe utalta a kormány a vadgesztenyét, melyet egyébként az új rendelet már zár alá is vett. Saját szükségletére a tulajdonos csak annyit tarthat vissza, amennyi saját állattalománya takarmányozására a Vármegei Takarmányozást Intéző Bizottság véleménye szerint szükséges.

A tavalyi kedvező tapasztalatok után kétségtelennek látszik, hogy a gyűjtés és a beszolgáltatás még nagyobb mérvet fog ölteni, annál is inkább, mert hiszen a vadgesztenye árát az idén magasabban — 40 koronában állapította meg a rendelet. — Ezt az árat azonban csak a bizományos raktárba, vagy a feladóállomásra szállított egészséges légszárász árúért fizetik. Miután a vadgesztenye friss állapotban nedvességet tartalmaz, az 1918. október végéig beszállított áru értékéből a nedvességtartalomhoz mérten legfeljebb 20, azontul legfeljebb 10 százalékos levonás eszközölhető. A tulajdonos által össze nem gyűjtött, le nem szállított vadgesztenyét métermázsáskint 5 koronás árban veszi át a Korpaközpont vadgesztenyebizománya. — A Korpaközpontnak, illetve bizományaosainak — a rendelet szerint — joguk van elrekvirálni a vadgesztenyét öt koronás áron attól a birtokostól, aki nem gyűjti és nem szállítja le a vadgesztenyét. Az idej rendelet érdekes és az állattartó gazdákra nézve különösen jelentős új intézkedéseket is tartalmaz. E szerint saját termésű beszolgáltatott légszárász áru minden métermázsája után tíz százalékot korpában vagy egyéb egyenértékű abrakarmányban igényelhet a beszolgáltató, ha beigazolja a Vármegei Takarmányozást Intéző Bizottság útján, hogy erre saját állatai takarmányozására szüksége van. Saját jól felfogott érdekében, de a köz-ellátás érdekében is cselekszik az, aki haladéktalanul megkezd a vadgesztenyegyűjtést. Az átvételi ár olyan előnyös a vadgesztenye fejében kapható 10 százalékos korpa olyan kecségető a gazdákra, hogy azt hisszük, az idej vadgesztenye-akció igen szép eredménnyel fog járni, ami a hadsereg és az állattartó gazdaközönség érdekében felelte kívánatos is.

— **Gyáripárosok ülése.** A gyáripárosok debreceni fiókja ma délután Szántó Győző elnöklésével népes ülést tartott, amelyen az ipari termelésnek a háboru okozta legégetőbb problémáival foglalkozott. Az állam beavatkozás mélyreható s messzeterjedő mértékének a szabad forgalom és az ipari termelésre gyakorolt hatásáról érdekes fejtegetések hangzottak el. Az átmenetgazdasági r.t.-... árvizsgáló bizottságok működése, a tőkeemelési korlátozó intézkedés, kivíteli engedélyek és intézkedések körüli anomáliák, a teheráru-forgalomnak a vidéket háttérbe szorító bajai, a szénelészítés tekintetében az ipar negligálása mind megbeszélés tárgyait képezték.

— **Betörés.** Az elmúlt éjszaka ismeretlen tettesek betörték Wachá Róbert kelme-festő és tisztító intézetébe s onnan 15,000 korona értékű ruhaneműt loptak el, amelye-

ket tisztítás vagy festés végett adtak az intézetbe. A rendőrség erélyesen nyomoz a tolvajok után.

— **Vonatrabló cseh katonák.** Pécsről jelentik: Vasárnap reggel egy cseh katonákat szállító vonat haladt át a vasuti állomáson. A katonák egy része megtámadta az egyik megrakott vasuti kocsit, amelyben liszt és gabona volt s azt teljesen kifosztotta, a katonai őrséget pedig lefegyverezte. Azután a rablott zsákmánnyal együtt fölugráltak induló vonatajukra. Üszögnél a katonai rendőrség a rabló katonák vonatát fölirtóztatta s átkutatta azt, de semmit sem talált, mert a rablók leugorva a vonatról, a rablott liszittel és gabonával a mezőre menekültek s ott elszéledye, rejtették el az árkat, amikor pedig a katonai rendőrség eltávozott, ismét fölkapaszkodtak a robogó vonatra.

— **A bécsi hadosztálybíróóság Budapesten.** Budapesti tudósítónk jelenti: Hajdok István polyánkai földbirtokos a háboru kitörése után bevonult a 32. gyalogezredhez, a hol főszakács lett és ebben a minőségében ő volt felelős a csapatot ellátására szolgáló élelmiszerekért. Alantasai, akikkel szemben nagyon szigorú volt, feljelentették Hajdokot, hogy lop az élelmiszerekből. Elrendelték a vizsgálatot és tényleg találtak Hajdok asztalfiókjában must, cukrot és kávé. Az ügyészség erre lopás büntette miatt vádat emelt Hajdok István ellen, aki időközben Bécsbe került a Zentraltransportleitunghez. Két évi vizsgálat után most tartott tárgyalást ebben az ügyben a bécsi cs. és kir. hadosztálybíróóság Weisse kapitány elnöklésével és mint-hogy az összes tanuk budapestiek, a bécsi hadosztálybíróóság Budapestre utazott és itt, a közös hadbíróóság tárgyalótermében tartotta meg a tárgyalást. A bizonyítási eljárás során az derült ki, hogy a lopottnak vélt élelmiszereket becsémpészték Hajdok asztalába és hogy a feljelentés teljesen alaptalan, mire a haditörvényszék felmentette Hajdokot a vád alól. Mikor a felmentő ítéletet kihirdették, Hajdok István nagy feundulásában elájult.

— **Babakelengve és hintabölcső** utánnyos áron eladó. Értekezhetni Bika-bérlház II. emelet, 2. ajtó.

Legjobb

Minden szinben kapható.

Saját érdekében próbálja meg.

CSIKÓS

RUHAFESTÉK.

Kapható mindenütt.

8640/1918.

Hirdetmény.

Hajdudorog községben a vasuti állomás közelében italméresi joggal bíró a Veres Dánielné és társai tulajdonát tevő házastelek Hajdudorogon a község háza főjegyzői hivatalában **október 3-án d. e. 11 órakor** tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatni fog.

A feltételek a főjegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekintethetők.

Kikiáltási ár 25000 korona.

Hajdudorog, 1918. szept. 24.

Farkas Győző sk. Rajk Imre sk.
főjegyző. főbíró.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szóig 2 korona, minden további szó 20 fillér. Vasár- és ünnepnapokon 10 szóig 3 korona, minden további szó 30 fillér. Kővér betűkkel nyomottak kétszeresen számítódnak.

Aranyat-ezüstöt, briliántokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédulákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra házakhoz is elmegyek, Steiner Mihály Széchenyi-u. 19. szám.

Keresetlek fentjártó férfibeteg mellé egy középkori jóérzésű nő, előnyben, ki már volt beteg mellett. Reáliskola-utca 4. sz.

Kifutó fiát

keresünk azonnali belépésre.

Cím a kiadóhivatalban.

Kocsi fölfedelő teljesen jó állapotban megvételre keresetlek. Egyetem építkezés nagyerdő. Telefoa 610.

Eladó a Szoboszlói uton 3 hold tanyás fekete szántóföld. Városl 4 km-re Értekezhetni: Gazdák Bankjárnál.

Levelész-lapok művészi kivitelben, helybeli, egyetemi, hortobágyi és más félék legolcsóbban a legnagyobb választékban Csokonai könyv- és papirkereskedésében Szent Anna-u. 1

Divalos levélpapír, mappa papír és boríték, a legszebb színekben és fehér mérsékelt árak mellett kaphatók. Szent Anna-u. 1. Csokonai könyv és papirkereskedés.

Akluek törött aranya, ezüstle, ékszere, vagy zálogjegye van eladó, hívja meg Krámer, Arany Bika-bérlház 3.

Legelősebb bevásárlási forrás raktár és szállítás

hordókra minden nagyságban. Adler & Sohn Wla. III., Rusomófsky. 27. Telefon 3570.

Eladó Ondódon 3 hold 1-ső osztályú szántóföld. A látóképűnél a Nagyháti állomáshoz 1 kilométerre. Értekezhetni: Gazdák Bankjánál.

Pénzbeszedő-szolgát

keresünk jó fizetéssel és jutalékkal

Hoffmann és Kronovitz könyvnyomta, Debrecen Ferenc József-út 49. sz.

JÁNOSI ZOLTÁN

ABSOLON

című 5 felvonásos, bibliai tárgyú történelmi tragédiája

Ára finom fehér papíron K 6—

finom vella papíron K 8—

kötve mindégylk 4 koronával drágább

kiadóhivatalunkban kapható.

Felvidéki

kézimunkák

saját lakásán való eladásával, urinó, aki nagy ösmeretségi körrel rendelkezik, fáradság nélkül, igen szép jövedelemre tehet szert.

Megkeresések **Brück Gyula, Póstyén, Fördőszálloda** intézendők.